

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
KRANJ

Projekt

LOKALNO GOR

Analiza potencialov kmetijstva na območju LAS Gorenjska košarica

Kranj, 2023

V sklopu projekta **Lokalno gor** želimo projektni partnerji vzpostavitev podporno okolje za razvoj ekološkega in sonaravnega kmetovanja ter preusmerjanja kmetij iz konvencionalnega na ekološki način kmetovanja. Prav tako želimo okrepiti medsektorsko povezanost med deležniki na tem območju (kmetijstvo, turizem, varovanje narave...), saj to predstavlja osnovo za uspešno delovanje kratkih dobavnih verig.

Analiza potencialov kmetijstva na območju LAS Gorenjska košarica zajema analizo javno dostopnih podatkov iz popisa kmetijstva v letih 2000, 2010 in 2020 ter pregled podatkov iz zbirnih vlog za leto 2023 za kmetije na območju občin Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Tržič in Žirovnica ter podatke Registra kmetijskih gospodarstev in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, katere smo zaprosili prav za namen priprave analize.

1. ANALIZA PODATKOV O KMETIJSTVU ZA OBMOČJE LAS GORENJSKA KOŠARICA

Analize stanja in potencialov lokalne prehranske samooskrbe projektnega območja LAS Gorenjska košarica smo pripravili z obdelavo podatkov zbranih iz podatkov popisa kmetij, ki ga je izvajal Statistični urad RS (SURS) v letih 2000, 2010 in 2020, nekaj pa tudi iz podatkov zbirnih vlog, ki so jih kmetije vložile v letu 2023 ter iz baz podatkov Registra kmetijskih gospodarstev (RKG) in Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP).

1.1 PREGLED IN PRIMERJAVA STATISTIČNIH PODATKOV IZ LET 2000, 2010 in 2020

Po podatkih SURS za leto 2020, območje LAS Gorenjska košarica obsega 47.963 ha vseh zemljišč v uporabi. Območje je pretežno gorato ter bogato z gozdom, saj ta predstavlja kar dobrih 52 % vseh zemljišč v uporabi in se razprostira na 24.980 ha. Kmetijskih zemljišč je 45 %, kar predstavlja 21.579 ha zemljišč od tega je 20.796 ha kmetijskih zemljišč v uporabi. Ostali 3% površine predstavljajo nerodovitne površine, površine v zaraščanju oziroma neobdelane površine.

1.1.1 Število kmetijskih gospodarstev

Na projektnem območju LAS Gorenjska košarica je po podatkih SURS za leto 2020 delovalo 2.650 kmetijskih gospodarstev. Iz tabele 1 lahko razberemo, da se je med letoma 2000 in 2020 število kmetijskih gospodarstev zmanjšalo kar za 724, oziroma za dobrih 21 %. Največji osip je doživela občina Bohinj (28 %), najmanj pa se je število kmetij zmanjšalo v občini Jezersko (slabih 5 %).

Tabela 1: Število kmetijskih gospodarstev v letih 2000, 2010 in 2020 po občinah (vir: SURS).

	2000	2010	2020
Bled	177	143	137
Bohinj	436	338	313
Cerklje na Gorenjskem	408	327	295
Gorje	121	101	99
Jesenice	122	116	102
Jezersko	22	25	21
Kranj	570	493	448
Kranjska Gora	190	168	168
Naklo	122	109	102
Preddvor	133	121	105
Radovljica	455	385	347
Šenčur	267	211	195
Tržič	254	244	234
Žirovnica	97	95	84
SKUPAJ	3.374	2.876	2.650

Na RKG smo naslovili tudi vprašanje, kakšna je starostna struktura nosilcev kmetijskih gospodarstev v letu 2023. Izkazalo se je, da je neugodna, saj je po podatkih RKG je povprečna

starost nosilcev na območju LAS Gorenjska košarica 61 let, kar je precej več, kot je slovensko povprečje, ki znaša 58 let. Na tem mestu je potrebno povedati, da je to podatek o vseh KMG v registru in ne samo o tistih, ki oddajajo zbirno vlogo. Sem so vštetni namreč tudi čebelarji, ki nimajo svojih površin. Ocenjujemo, da je nosilcev kmetijskih gospodarstev, ki so mlajši od 50 let samo 15 do 20 %.

1.1.2 Velikost kmetijskih gospodarstev in raba zemljišč

Kmetijske zemljišča v uporabi (KZU) so na projektnem območju LAS Gorenjska košarica po podatkih SURS za leto 2020 obsegala 20.796 ha. Iz tabele 2 lahko razberemo, da so se med letoma 2000 in 2020 zmanjšala za 1.478 ha, oziroma slabih 6 %. Zanimivo je, da se je med letom 2000 in 2010 površina KZU zmanjšala za 1.806 ha ali slabih 9 %, med leti 2010 in 2020 pa so se določena zemljišča spet vzpostavila in so se površine povečale za 3 odstotne točke. Razlog, da kljub urbanizaciji, izgradnji infrastrukture in opuščanju ni prišlo do večjega osipa, gre verjetno iskati v ukrepih kmetijske politike, ki so na eni strani uvedli neposredna plačila na površino, na drugi strani pa je pomembno vplivala tudi nitrarna direktiva, ki je vzpodbudila intenzivnejše rejce k uporabi dodatnih zemljišč zaradi omejevanja obtežbe površin z živalmi. Iz tabele 2 lahko tudi razberemo, da so se KZU povečale v občinah Jezersko, Kranj in Naklo, v ostalih občinah pa so se zmanjšale, največ v občini Bohinj za 23 %.

Tabela 2: Površina kmetijskih zemljišč v uporabi (ha) v letih 2000, 2010 in 2020 po občinah (vir: SURS).

	2000	2010	2020
Bled	1027	961	978
Bohinj	2127	1718	1642
Cerklje na Gorenjskem	2917	2502	2421
Gorje	909	757	710
Jesenice	687	597	681
Jezersko	294	306	329
Kranj	4277	4283	4938
Kranjska Gora	1641	1213	1138
Naklo	869	949	1081
Preddvor	884	882	878
Radovljica	2611	2593	2541
Šenčur	2066	1843	1640
Tržič	1433	1340	1300
Žirovnica	532	524	519
SKUPAJ	22.274	20.468	20.796

Če gledamo povprečno velikost kmetijskih gospodarstev, lahko po podatkih SURS med letoma 2000 in 2020 ugotovimo, da se je le ta povečala in sicer iz 6,6 ha na 7,8 ha. Največ se je to povprečje povečalo v občini Kranj iz 7,5 na 11 ha., Največje so kmetije na Jezerskem in sicer v povprečju 15,7 ha, povprečno najmanjše pa so po podatkih SURS kmetije v občini Bohinj in sicer 5,24 ha.

Za projektno območje LAS Gorenjska košarica sta značilna hribovitost in plitka tla, zato ni naključje, da se velika večina površin KZU uporablja kot trajno travinje. Po podatkih SURS za leto 2020 obsega travinje 13.259 ha, kar predstavlja 63 % vseh površin KZU. Njive obsegajo 7.151 ha ali 34 %, 388 ha pa je trajnih nasadov. Največ njiv (96 ha) pripada občini Radovljica. Če pogledamo še njihovo uporabo, lahko iz podatkov SURS razberemo, da je večina površin namenjena pridelavi krmnih rastlin in sicer 4.939 ha, kar predstavlja dobrih 70 % vseh njiv.

Pridelavi žit in koruze za zrnje je namenjeno 944 ha njiv, pridelavi zelenjadnic 529 ha in pridelavi krompirja 732 ha. Nekaj površin je bilo zasejano še z industrijskimi rastlinami. Največ zelenjadnic pridelujejo na območju občine Kranj in sicer na 270 ha.

1.1.3 Obseg živinoreje na območju projekta LAS Gorenjska košarica

Na območju LAS Gorenjska košarica po podatkih SURS za leto 2020, kmetije redijo za 27.686 GVŽ živali. Med leti 2000 in 2020 se je to število zmanjšalo za 659 GVŽ oziroma za 2 %. Zmanjšal se je tudi delež kmetij, glavni razlog zagotovo predstavlja opuščanje reje na manjših kmetijah, na eni strani zaradi zahtev pri oddaji kravjega mleka, nekaj zmanjšanja pa gre tudi na račun turizma, saj se je marsikateri hlev spremenil v turistični objekt. V povprečju na kmetijah redijo 10,45 GVŽ, največ v občinah Kranj (18,55 GVŽ) in Naklo (17,71 GVŽ), najmanj pa v občini Bohinj (4,46 GVŽ). Tudi obtežba z živalmi na ha KZU je najvišja v občinah Kranj in Naklo, poleg njiju pa ima podobno obtežbo tudi občina Šenčur in sicer 1,7 GVŽ/ha KZU.

Tabela 3: Stalež živali (GVŽ), povprečen stalež na kmetijo (GVŽ/KMG in obremenitev (GVŽ/ha) v letih 2000, 2010 in 2020 po občinah (vir: SURS).

	2000	2010	2020		
	GVŽ	GVŽ	GVŽ	GVŽ/KMG	GVŽ/ha KZU
Bled	1142	1023	1076	7,85	1,1
Bohinj	1678	1547	1395	4,46	0,85
Cerklje na Gorenjskem	4419	4307	4368	14,81	1,8
Gorje	810	865	753	7,61	1,06
Jesenice	696	691	629	6,17	0,92
Jezerško	182	221	260	12,38	0,79
Kranj	7294	7622	8311	18,55	1,68
Kranjska Gora	1069	985	866	5,15	0,76
Naklo	1596	1756	1806	17,71	1,67
Preddvor	1134	1141	1125	10,71	1,28
Radovljica	3248	2937	2587	7,46	1,02
Šenčur	3082	3661	2856	14,65	1,74
Tržič	1316	1235	1076	4,6	0,83
Žirovnica	679	614	578	6,88	1,11
SKUPAJ	28.345	28.605	27.686	10,45	1,33

Kakšno pa je stanje glede števila živali po posameznih kategorijah na območju LAS Gorenjska košarica? Glede na to, da je velika večina KZU pod travinjem ni nikakršno presenečenje, da na območju redijo v glavnem travojede živali. Iz tabele 4 lahko razberemo, da se je v dvajsetih letih število goveda ni bistveno zmanjšalo, prav tako pa tudi ne število krav. Zaradi opuščanja mlečne prireje se je zmanjšalo število krav molznic na hribovskih območjih, so pa to s povečanjem nadomestila ravninska, saj je tudi tu število v letu 2020 primerljivo z letom 2000. Bolj pomembno je, da se je reja krav molznic močno skoncentrirala, saj v letu 2020 redi krave molznice le še tretjina kmetijskih gospodarstev (503) od tistih v letu 2000 (1503). Tako je v letu 2000 povprečna reja imela 7,8 krav molznic, v letu 2020 pa 24 krav molznic.

Tabela 4: Število živali po kategorijah v letih 2000, 2010 in 2020 po občinah (vir: SURS).

	2000	2010	2020
Govedo	35.861	36.683	36.104
- od tega krave	15.195	15.749	15.111
- od tega krave molznice	11.685	12.299	12092
Prašiči	3.244	2.655	1.540
Perutnina	76.857	28.125	53.813
- od tega kokoši nesnice	43584	19358	44294
Lihoprsti kopitarji	953	1.249	1.023
Drobnica	8.942	9.090	9.191
Kunci	2.231	860	796
Čebelje družine	1.092	2.419	5.119

Reja prašičev se je zmanjšala nekoliko več kot polovico, v glavnem jih na kmetijah redijo za porabo v lastnem gospodinjstvu. Tudi število rej se je zmanjšalo, trenutno jih je le še četrtnina (113) v primerjavi z letom 2000 (491). Povprečna reja prašičev se je povečala s 6,6 na 13,6 prašičev. Zanimivejše je bilo dogajanje pri številu perutnine. Med letoma 2000 in 2010 se je število perutnine zmanjšalo kar za dve tretjini, do leta 2020 pa se je število spet dvignilo na 70 % vrednosti iz leta 2020. Še bolj pestro pa je pri številu kokoši nesnic. Med letoma 2000 in 2010 se je število zmanjšalo za več kot polovico, do leta 2020 pa se je spet povečalo in je trenutno 1,6 % višje kot leta 2020. Tudi tu je vidna koncentracija reje saj se je število rej zmanjšalo za polovico. Število kopitarjev se je v dvajsetih letih nekoliko povečalo, ohranja se tudi število rej. Podobno je tudi pri drobnici. Število ovac in koz se je v letih od 2000 do 2020 nekoliko povečalo število rej pa nekoliko zmanjšalo. Se je pa na območju LAS Gorenjska košarica močno okrepilo čebelarstvo, saj se je po podatkih SURS število čebeljih družin povečalo za več kot štirikrat na 5.119, število čebelarjev pa za okoli 40 % na 134. V povprečju ima vsak čebelar 38 čebeljih družin.

Na območju LAS Gorenjska košarica je v letu 2023 oddalo zbirno vlogo 2.220 kmetijskih gospodarstev in sicer za 24.696 ha KZU. V povprečju je tako vsak KMG vložil zahtevek za 11 ha KZU, kar je več, kot je povprečje na nivoju Slovenije (cca 7 ha). Velika večina kmetij (1.499) imajo vsaj del zemljišč tudi na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo (OMD). Skupaj so tako kmetije vložile zahtevke za 14.976 ha takih površin. V ukrep Dobrobit živali (DŽ) paša za govedo je vključenih 413 kmetij s skupno 4.310 GVŽ, v ukrep DŽ paša za drobnico pa 65 kmetij z 386 GVŽ. V ukrep Ekološko kmetovanje je bilo v letu 2023 vključenih 164 kmetij s 1.790 ha, kar pomeni, da je bila povprečna ekološka kmetija velika 10,9 ha. Zahtevek za neposredno plačilo za mlade kmete je vložilo 95 kmetij.

Območje LAS Gorenjska košarica je izredno pomembno tudi z naravovarstvenega vidika. Na njem leži velika večina Triglavskega narodnega parka, velik del območja je tudi na območju Natura 2000 in s tem tudi del kmetijskih površin. Poleg tega je del površin tudi na vodovarstvenem območju (VVO). Vse to seveda predstavlja določene omejitve za kmetijstvo, saj so kmetije omejene pri času košnje, paši, ter uporabi gnojil in zaščitnih sredstev, to pa zmanjšuje njihovo konkurenčnost.

V tabeli 5 lahko vidimo, da je kar 3.299 ha kmetijskih zemljišč na vodovarstvenem območju, na območjih, ki jih določa Direktiva o pticah leži 3.396 ha in na območjih po Direktivi o habitatih 3.923 ha. Ker so ista zemljišča lahko vključena v več zaščitnih območij, pri skupnih podatkih ne gre za enojno štetje.

Tabela 5: Kmetijske površine območja LAS Gorenjska košarica na vodovarstvenih območjih in območjih Natura 2000 po občinah v ha (vir: RKG).

OBČINA	KZU na VVO	KZU NATURA PTICE	KZU NATURA HABITATI
Bled	0	84	38
Bohinj	119	1.162	1.175
Cerklje na Gorenjskem	222	46	10
Gorje	95	576	98
Jesenice	171	400	365
Jezerško	21	0	96
Kranj	1.470	0	227
Kranjska Gora	685	258	208
Naklo	35	0	3
Preddvor	129	121	248
Radovljica	130	113	129
Šenčur	0	0	9
Tržič	158	509	1.027
Žirovnica	64	127	290
SKUPAJ	3.299	3.396	3.923

1.2 PREGLED PODATKOV IZ ZBIRNIH VLOG IN RKG ZA LETO 2023

Podatki SURS nam ne kažejo dovolj dobre slike o tem, kaj se na kmetijah resnično dogaja in katera kmetijska gospodarstva so resnično delujoča. V okviru Kmetijske svetovalne službe jemljemo tiste, ki oddajajo zbirne vloge za ukrepe kmetijske politike (ZV), kot živa kmetijska gospodarstva, saj bi v celotni Sloveniji našli le malo takih, ki bi se aktivno ukvarjali s kmetijstvom, pa jih ne bi vlagali. SURS upošteva tudi ostarele kmetije, kmetije, ki nimajo gospodarja/nosilca ...

Na območju LAS Gorenjska košarica smo pod drobnogled vzeli podatke kmetij, ki so ZV v letu 2023. Podatke smo prejeli s strani AKTRP, dodatna obdelava pa je bila narejena s strani Sektorja za kmetijsko svetovanje na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS). Podatki smo analizirali in prikazali glede na bivališče nosilca KMG in zaradi tega lahko prihaja do določenih odstopanj od dejanskega stanja, v kolikor imajo nosilci KMG kmetijska zemljišča tudi v drugih občinah. Na primer, Kmetijsko gozdarska zadruga Sava z.o.o. ima sedež v občini Radovljica, površine pa ima v več občinah, tudi izven projektnega območja LAS Gorenjska košarica.

1.2.1 Osnovni podatki o kmetijskih gospodarstvih po podatkih ZV 2023

1.2.2 Rastlinska pridelava po podatkih ZV 2023

Če pogledamo vrsto rabe kmetijskih zemljišč, so deleži podobni tistim, ki smo jih izračunali iz podatkov SURS. Raba 1300 - trajno travinje obsega 52 % vseh KZU (11.997 ha), če pa k temu dodamo še rabo 1320 - travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi, pridemo na več kot 67 % vseh KZU. Naj pojasnimo, da se raba 1320 vrti na zemljiščih, kjer je določitev

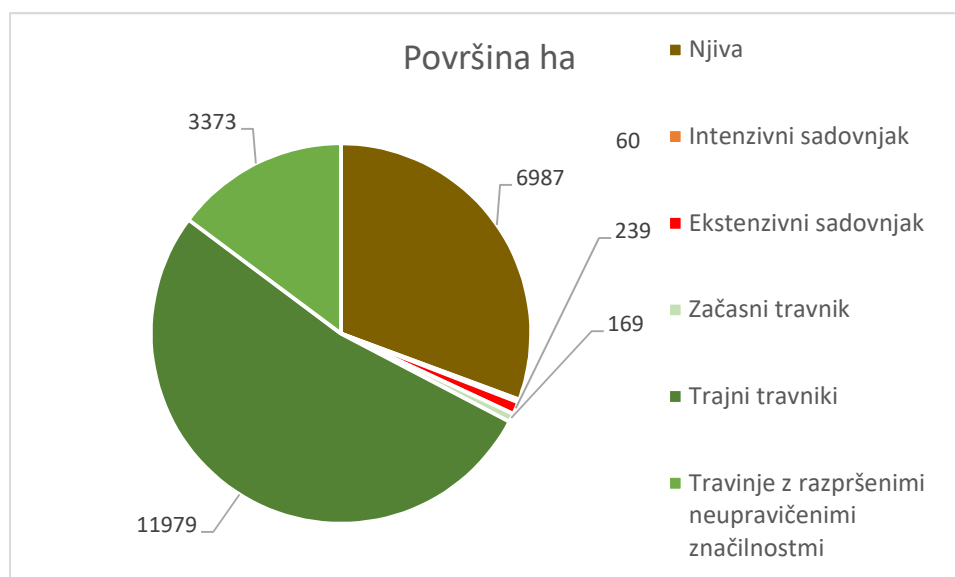
upravičene površine lahko otežena predvsem zaradi prepleta neugodnih naravnih danosti (npr. grmovje, drevje, kamenje, razgibanost površja), pri čemer se na pretežnem delu zemljišča neupravičene značilnosti prepletajo s trajnim travinjem. Na projektnem območju LAS Gorenjska košarica se ta raba uporablja predvsem za planinske pašnike in senožeti.

Njivskih površin je razmeroma malo in sicer po podatkih ZV 2023 zgolj 6.987 ha ali 5,6 %. Če k temu prištejemo še začasno travinje kot potencialne njive, se ta delež poveča na za eno odstotno točko. Trajnih nasadov je skupaj 332 ha oziroma 1 % vseh KZU.

Tabela 6: Raba KZU (ha) po glavnih kategorijah po podatkih ZV 2023 (vir: AKTRP in KGZS).

	1100 - njiva	1131 - začasno travinje	1180 trajne rastline na njivskih površinah	1221 - intenzivni sadovnjak
LAS GORENJSKA KOŠARICA skupaj	6.987	169	6	60
	1222 - ekstenzivni sadovnjak	1300 - trajni travnik	1320 travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi	Skupna površina po vseh rabah skupaj (v ha)
LAS GORENJSKA KOŠARICA skupaj	239	11.997	3.372	22.840

Slika 1: Deleži KZU po vrstah rabe po podatkih ZV 2023 (vir AKTRP in KGZS)

Če pogledamo prijavljene kmetijske rastline (KRMS) kot glavni posevek, ugotovimo, da je po podatkih ZV 2023 velika večina, skoraj 80 % (5.572 ha) njivskih površin namenjena pridelavi krme za živali. Koruza je bila prijavljena na 3.125 ha površin, kar predstavlja 45 % vseh njiv, od tega je bilo le 239 ha namenjenih za pridelavo zrnja. Trave, detelje in travno deteljne

mešanice zavzemajo 1.261 ha njiv, krmna žita kot so ječmen, tritikala in oves pa še dodatnih 1.186 ha.

Kar se tiče pridelkov za prehrane ljudi so kmetije prijavile za 305 ha zelenjadnic, mešane rabe zelenjave in poljščin pa za 43 ha. Na 625 ha je bil prijavljen krompir, pšenica pa na 436 ha. Ostala krušna žita kot so rž, pira in ajda so kmetije pridelovale na 69 ha. Pri trajnih nasadih gre v veliki večini za mešane sadne vrste na površini 227 ha. Jablane so zasajene na 44 ha, hruška na 7 ha, potem pa so pomembnejše vrste še sliva/češplja, in oreh. Prijavljenih je bilo tudi 6 ha jagodičja (jagode, aronija, ameriške borovnice in črni ribez).

1.2.3 Živinoreja po podatkih ZV 2023

Na projektnem območju LAS Gorenjska košarica je živinoreja zelo pomembna panoga. Glede na to, da je veliko večino površin zavzema travinje, je logično, da je glavna reja travojedih živali. Tako na tem območju redijo več kot 33 tisoč glav goveda in več kot 8 tisoč glav drobnice.

Tabela 7: Število rejnih živali po vrstah po podatkih ZV 2022 (vir: AKTRP in KGZS).

	GOVEDO	DROBNICA - OVCE	DROBNICA - KOZE	PRAŠIČI
LAS GORENJSKA KOŠARICA	33.633	6.986	1.238	1.285
	PERUTNINA	KOPITARJI	KUNCI	DIVJAD
LAS GORENJSKA KOŠARICA	53.198	935	771	95

Podatki o govedu, ki so navedeni v ZV 2023, so vzeti iz aplikacije Volos in to na presečni datum 1. 2. 2023. Žal pri podatkih ZV ne moremo ločiti živali po spolu in namenu (krave molznice/dojilje, pitanci/plemenske telice).

Tabela 8: Število goveda po kategorijah po podatkih ZV 2023 (vir: AKTRP in KGZS)

Govedo								
	Teleta do 6 mesecev		Mlado govedo od 6 mesecev do 1 leta		Mlado govedo od 1 do 2 let		Govedo nad 2 leti	
	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali
LAS GORENJSKA KOŠARICA	1.177	15.530	1.118	7.841	1.056	4.905	854	5.357

Pri drobnici je stvar glede spola in namena živali mnogo bolj transparentna saj podatki ločijo ovne in kozle, mlečne ovce in koze ter ovce in koze mesnih pasem.

Tabela 9: Število ovac in koz po kategorijah po podatkih ZV 2023 (vir: AKTRP in KGZS)

Drobnica - ovce								
	Jagnjeta do enega leta		OVCE - Starejše od 1 leta oz. so že jagnjile - mesne		OVCE - Starejše od 1 leta oz. so že jagnjile - mlečne		Ovni starejši od 1 leta	
	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali
LAS Gorenjska košarica	218	2812	259	355	379	7696	30	2146
Drobnica - koze								
	Kozlički do enega leta		Kozli starejši od 1 leta		Koze starejše od 1 leta oz. so že jarile - mesne		Koze starejše od 1 leta oz. so že jarile - mlečne	
	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali	št. KMG	število živali
LAS Gorenjska košarica	43	193	59	75	91	425	61	518

Za projektno območje LAS Gorenjska košarica prašičereja ni med pomembnejšimi panogami, kar je glede na obseg travinja povsem razumljivo. V tabeli

Tabela 10: Število prašičev po kategorijah ZV 2023 (vir: AKTRP in KGZS)

	Število živali
Kmečka reja prašičev	227
Pujski do 30 kg	363
Mladi prašiči za pitanje od 30 kg dalje	354
Plemenske mladice	18
Plemenske svinje	145
Plemenski merjasci	6

Tudi reja perutnine na območju LAS Gorenjska košarica ni zelo pomembna živinorejska panoga. V glavnem gre pri kokoših za kmečko rejo, ker pa ta kategorija v letu 2012 ni bila določena, primerjava podatkov med leti 2012 in 2020 ni povsem primerna. Če gledamo samo kokoši nesnice, se je tako število rej kot število živali drastično zmanjšalo, pa vendar če upoštevamo še kokoši in peteline kmečke reje, ki v letu 2012 niso bili ločeni, vidimo, da se reja kokoši ohranja oziroma se je celo nekoliko povečala. Podobno se ohranja tudi reja drugih vrst perutnine.

Tabela 11: Število rej in število živali perutnine po kategorijah ZV 2023 (vir: AKTRP in KGZS)

		2023
Gosi	št. KMG	16
	število živali	59
Kokoši nesnice (prireja jedilnih jajc)	št. KMG	195
	število živali	35.290
Pitovni piščanci	št. KMG	33
	število živali	2.426
Druge kokoši (težke, petelini,...)	št. KMG	0
	število živali	0
Petelini, kokoši kmečke reje	št. KMG	664
	število živali	11.150
Purani in purice	št. KMG	6
	število živali	28
Race	št. KMG	58
	število živali	279

Poglejmo še podatke o kopitarjih. Ob primerjavi podatkov med ZV 2012 in ZV 2023 lahko ugotovimo, da je tako število rej kakor tudi število živali na območju BO JA ostalo v enakih okvirjih, razen pri muflonih in damjaki, kjer se je tako število rej kot tudi število rejnih živali skoraj prepolovilo, se je pa za razliko od njih podvojilo število rej in živali v kategoriji osli, mezgi in mule.

Tabela 12: Primerjava števila rej in število živali kopitarjev iz ZV med letoma 2012 in 2023 (vir: AKTRP in KGZS)

		2012	2023
Žrebeta do enega leta	št. KMG	39	37
	število živali	49	53
Ponji	št. KMG	31	43
	število živali	45	64
Konji starejši od enega leta	št. KMG	274	262
	število živali	759	721
Osli, mezgi, mule	št. KMG	22	55
	število živali	44	97
Mufloni in damjaki	število KMG	9	5
	število živali	170	95

1.2.4 Prireja mleka v 2022

AKTRP smo zaprosili za podatke glede oddaje in neposredne podaje mleka na projektnem območju LAS Gorenjska košarica. Prejeli smo podatke glede odkupa mleka, ki so jih sporočili odkupovalci za leto 2022 ter podatke posameznikov, ki prodajajo mleko neposredno na kmetiji. Na AKTRP so poudarili, da so v podatkih zajete odkupljene količine mleka, ki so bile oddane tako mlekarnam, kot tudi zadrugam in drugim odkupovalcem. Pri neposredni prodaji pa ne gre samo za prodano mleko, ampak tudi za mleko, ki je bilo porabljeno pri predelavi v mlečne izdelke. Podatki o oddaji mleka se vodijo v kilogramih, podatki o neposredni prodaji pa v litrih (za pretvornik med merskima enotama se uporablja količnik 1.03).

Tabela 13: Število kmetij, ki oddajo mleko ter količina odkupljenega mleka v kg za leto 2022 po občinah (vir: AKTRP)

OBČINA	Število kmetij	Odkupljena količina (kg)
Bled	11	2.693.873
Bohinj	26	2.194.875
Cerklje na Gorenjskem	83	13.111.322
Gorje	8	2.096.817
Jesenice	5	519.376
Jezersko	0	0
Kranj	139	32.532.723
Kranjska Gora	9	711.163
Naklo	34	7.277.311
Preddvor	16	4.189.973
Radovljica	16	7.829.471
Šenčur	58	9.993.762
Tržič	8	1.144.509
Žirovnica	8	1.362.785
SKUPAJ	421	85.657.960

Po podatkih AKTRP je bilo v 2022 na območju LAS Gorenjska košarica skupaj pridelanih 86.631.380 kg mleka, od tega je bilo nekaj več kot 85.657.960 milijonov kg oziroma 98,9 % oddanih odkupovalcem. Največja količina odkupljenega mleka, več kot 32,5 milijonov kg, prihaja od kmetijskih gospodarstev v občini Kranj, teh je tudi številčno največ. Mlečna prirreja je skoncentrirana na pretežno ravninskih območjih, saj denimo v občinah Kranj, Cerklje, Šenčur in Naklo oddajo skupaj skoraj 60% vseh količin mleka. Iz občine Jezersko pa ni podatka, da bi kdo v letu 2022 oddajal mleko v odkup.

Tabela 14: Podatki o številu kmetij z neposredno prodajo mleka ter količina prodanega mleka v litrih za leto 2022 po občinah (vir: AKTRP)

Občina	Število kmetij	MLEKO NEPOSREDNO (l)
Bled	3	11.031
Bohinj	19	207.276
Cerklje na Gorenjskem	83	28.371
Gorje	7	72.882
Jesenice	8	63.702
Jezersko	4	65.200
Kranj	139	216.377
Kranjska Gora	5	93.265
Naklo	34	7.630
Preddvor	16	22.500
Radovljica	1	1.200
Šenčur	58	35.000
Tržič	8	78.636
Žirovnica	5	41.998
SKUPAJ	390	945.068

Če pogledamo še, kako je s podatki za neposredno prodajo, vidimo, da so tudi največjo količino poročale kmetije iz občine Kranj, sledi pa občina Bohinj. Iz teh dveh občin so kmetije poročale o 44 % vse neposredne prodaje mleka na LAS Gorenjska košarica. V občini Kranj je tudi največ

kmetij z neposredno prodajo. Skupaj so kmetije na območju LAS Gorenjska košarica poročale o neposredni prodaji skoraj milijon litrov mleka.

Poudariti je potrebno še to, da nekatere kmetije oddajajo mleko odkupovalcem in hkrati vršijo neposredno prodajo mleka, tako da pri skupnem številu kmetij ne gre za enojno štetje.

Na območju LAS Gorenjska košarica ima paša na planinah dolgoletno tradicijo. Izraz planina se uporablja le za določeno območje v gorskem svetu, kjer se izvaja kmetijska dejavnost. Planina je enota gorskih pašnikov, kjer kmetje izvajajo sezonsko pašo živine brez vsakodnevnega vračanja živali. Živina ostane na planini po več tednov ali celo mesecev. Za živino so na planini urejeni hlevi, za pastirje pa stanovi ali druge zgradbe, namenjene izvajanju planinske paše in predelave mleka ter bivanju v času paše. AKTRP smo zaprosili podatke o številu agrarnih in pašnih skupnostih, ki so v letu 2023 izvajale pašo na planinah in na koliko površinah se je ta izvajala. Podatke lahko vidimo v tabeli 15.

Na območju LAS Gorenjska košarica je izvajalo pašo v okviru programa KOPOP 55 agrarnih in pašnih skupnosti, od tega jih je 12 izvajalo planinsko pašo v čredinkah in 43 planinsko pašo s pastirjem.

Tabela 15: Število agrarnih in pašnih skupnostih, ki so v letu 2023 izvajale pašo na planinah in območje paše v ha po občinah (vir: AKTRP)

OBČINA	Planinska paša (čredinke)		Planinska paša (pastir)	
	Število AS in PS	površina (v ha)	Število AS in PS	površina (v ha)
Bled	3	104	5	132
Bohinj	1	76	6	1253
Cerklje na Gorenjskem	1	22	2	211
Gorje	1	12	2	129
Jesenice	2	74	6	349
Jezerško	1	13		
Kranj			1	56
Kranjska Gora	3	107	2	367
Naklo				
Preddvor				
Radovljica			6	154
Šenčur				
Tržič			10	64
Žirovnica			3	235
SKUPAJ	12	408	43	3530

Žal podatkov, kako se je gibalo število živali na paši na celotnem območju LAS Gorenjska košarica nimamo, na voljo pa imamo podatke za 9 bohinjskih agrarnih skupnosti za obdobje od 1966 do 2023. Razveseljivo je, da se število živali na paši spet povečuje. Prvi podatki so na voljo iz leta 1966, ko se je na bohinjskih planinah paslo 1.458 živali. Do leta 2015 se je število zniževalo in je za to leto znašalo 820 živali, kar predstavlja 44 % znižanje. Od leta 2015 dalje je število živali na planinski paši postopno naraščalo in v tabeli 18 lahko vidimo, da se jih je v letu 2023 paslo 1.124. Samo upamo lahko da se podoben trend pojavlja tudi na ostalih delih območja LAS Gorenjska košarica. Vendar pa povečano pojavljanje velikih zveri na

področju planin v zadnjih letih zagotovo predstavlja veliko nevarnost za ohranjanje planinske paše in s tem tudi za ohranjanje biotske pestrosti na planinah.

1.2.5 Dopolnilne dejavnosti na kmetijah

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah (DD) so z leti doživele velik napredek in so pomembne za nadaljnji razvoj kmetij. V zadnjih letih je bilo veliko aktivnosti namenjenih razvoju DD na kmetijah. Po podatkih RKG je bilo v maju 2023 na območju LAS Gorenjska košarica na 445 kmetijah registriranih že 2.396 dopolnilnih dejavnosti s 454 nosilci dejavnosti. Iz podatkov tako lahko razberemo, da ima na območju LAS Gorenjska košarica dopolnilno dejavnost registrirano že vsaka šesta kmetija. Kmetija z registrirano DD ima v povprečju registriranih 5,3 DD. Kmetija, ki ima največ registriranih dopolnilnih dejavnosti, jih ima registriranih kar 17.

Tabela 15: Število kmetij, ki imajo registrirano vsaj eno DD, število nosilcev DD in število registriranih DD v maju 2023 po občinah (vir: AKTRP)

OBCINA	ŠT. KMETIJ Z DD	ŠT NOSILCEV DD	ŠT. REG. DD
Bled	21	21	102
Bohinj	57	57	398
Cerklje na Gorenjskem	44	44	208
Gorje	27	27	230
Jesenice	9	9	50
Jezerško	12	14	113
Kranj	70	71	326
Kranjska Gora	25	26	104
Naklo	23	25	114
Preddvor	21	21	91
Radovljica	52	53	330
Šenčur	34	34	100
Tržič	44	45	211
Žirovnica	6	7	19
SKUPAJ	445	454	2.396

Najbolj pogoste so storitev dela s traktorjem in drugo mehanizacijo, dejavnost poseka in spravila lesa iz gozda, turistična kmetija z nastanitvijo, storitev vzdrževanje cest in pluzenje snega ter izdelava enostavnih izdelkov iz lesa. Pri dejavnosti predelave so najbolj pogoste registrirane dejavnosti predelave mleka, predelava in konzerviranje sadja in zelenjave, proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov, predelava mesa, peka pekovskih izdelkov ter proizvodnja moke in drugih mlevskih izdelkov. Pomembna je tudi dejavnost prodaje na lokalnem trgu.

1.2.6 Povezovanje kmetov

V primarni predelavi ugotavljamo, da je struktura kmetijskih gospodarstev z vidika tržne pridelave in prireje dvotirna. Na eni strani so to izrazito tržno usmerjene kmetije, kjer poslovne aktivnosti ciljno vodijo v doseganje čim višje dodane vrednosti, na drugi strani pa so samooskrbne kmetije, kjer so tržni viški le občasni. Ugotavljamo, da je le malo kmetij, ki bi

lahko same zagotovile zadostno količino in raznolikost proizvodov za oskrbo malo večjih odjemalcev. Zato je gospodarsko povezovanje med kmetijami na območju ključnega pomena.

Na projektnem območju LAS Gorenjska košarica uspešno deluje več kmetijskih zadrug. Med pomembnejšimi so KGZ Sava z.o.o., KGZ Sloga z.o.o., KGZ Cerklje in KGZ Gozd Bled z.o.o., ki imajo skupaj več sto članov. Na območju Bohinja deluje tudi Gozdarsko kmetijska zadruga Srednja vas, vendar nima zaposlenih in se tržne dejavnosti vršijo preko poslovnih partnerjev (Sirarna Bohinj, Mlekop d.o.o., Loška zadruga...). Izpostavimo lahko še zadrugo Ajdna, kjer so zbrani ekološki pridelovalci z območja zgornje Gorenjske. Kmetijske zadruge skrbijo za odkup mleka, klavnih živali in drugih kmetijskih pridelkov ter za odkup lesa. S svojimi kmetijskimi trgovinami oskrbujejo svoje člane in druge prebivalce območja s kmetijskim repromaterilom, potrebščinami za vrtičkarje in gradbenim materialom. Obenem skrbijo, da v svoji ponudbi v živilskih trgovinah in mesnicah ponujajo raznovrstne izdelke slovenskega porekla, čim več izdelkov lokalnega izvora in s tem čim več izdelkov s kmetij. Tega potrošniki pri velikih trgovcih ne morejo dobiti.

Kmetje se povezujejo tudi preko stanovskih združenj. Tako na projektnem območju LAS Gorenjska košarica celo vrsto društev, od rejcev goveda in drobnice, sirarjev in čebelarjev, društev podeželskih žena, društev podeželske mladine in društev ekoloških kmetov. Ena od oblik povezovanja so tudi agrarne in pašne skupnosti, ki so zelo razširjene prav na območje LAS Gorenjska košarica. Agrarna skupnost je lastniška skupnost fizičnih oziroma pravnih oseb, katere člani so vpisani v zemljiško knjigo kot solastniki ali skupni lastniki nepremičnega premoženja. Zanj velja, da ni pravna oseba, ima pa procesno sposobnost: biti stranka v sodnih, upravnih in drugih postopkih pred državnimi organi ali nosilci javnih pooblastil, razen v davčnih postopkih. Za razliko od agrarne gre pri pašni skupnosti za interesno združenje z namenom skupne paše.

1.2.7 Živilskopredelovalna podjetja

Na projektnem območju LAS Gorenjska košarica deluje razmeroma malo pomembnejših živilsko-predelovalnih podjetij.

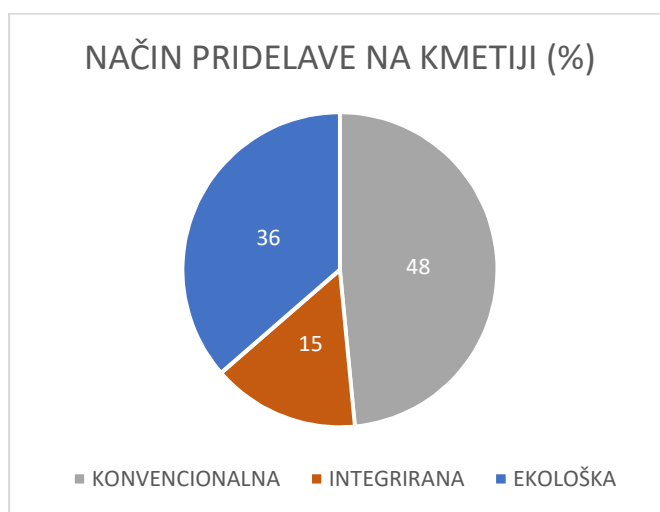
Izpostavimo lahko Bohinjsko sirarno, ki letno odkupi okoli milijon litrov mleka bohinjskih kmetov. Njihov glavni proizvod je Bohinjski sir. V Bohinju deluje tudi mesno predelovalni obrat Mesnine Bohinja, ki pa proizvaja in trži mesnine preko Loške zadruge. Blagovna znamka je sicer zelo prepoznavna, ker pa je na Gorenjskem zelo malo prašičereje, je praktično vsa surovina pripeljana od drugod. Enako lahko ugotovimo tudi za Žito Gorenjka, ki ima sedež v občini Radovljica.

Na območju LAS Gorenjska košarica deluje še nekaj manjših mesno predelovalnih obratov (mesarij), ki odkupujejo lokalno surovino in skrbijo za oskrbo lokalnega prebivalstva in gostincev.

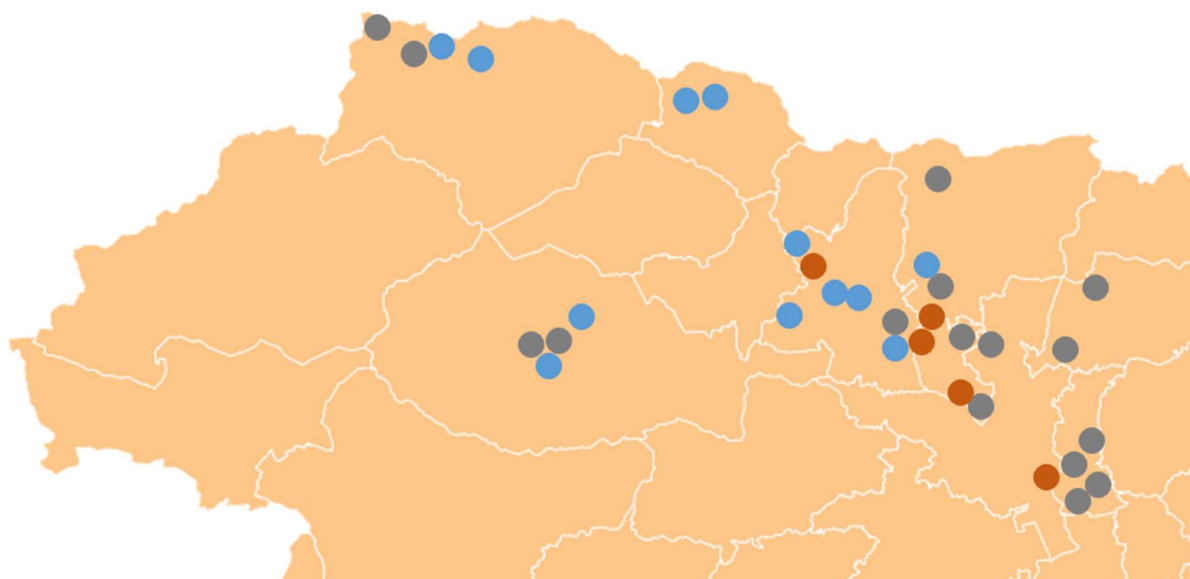
ANALIZA ANKETE O PRIDELAVI/PREDELAVI NA KMETIJAH NA OBMOČJU LAS GORENJSKA KOŠARICA

V mesecu marcu in aprilu smo sodelujoči v projektu Lokalno GOR izvedli anketo o pridelavi oz. predelavi na kmetijah na območju LAS Gorenjska košarica. Anketo je izvajalo 7 kmetijskih svetovalcev, ki so skupno anketirali 33 kmetij.

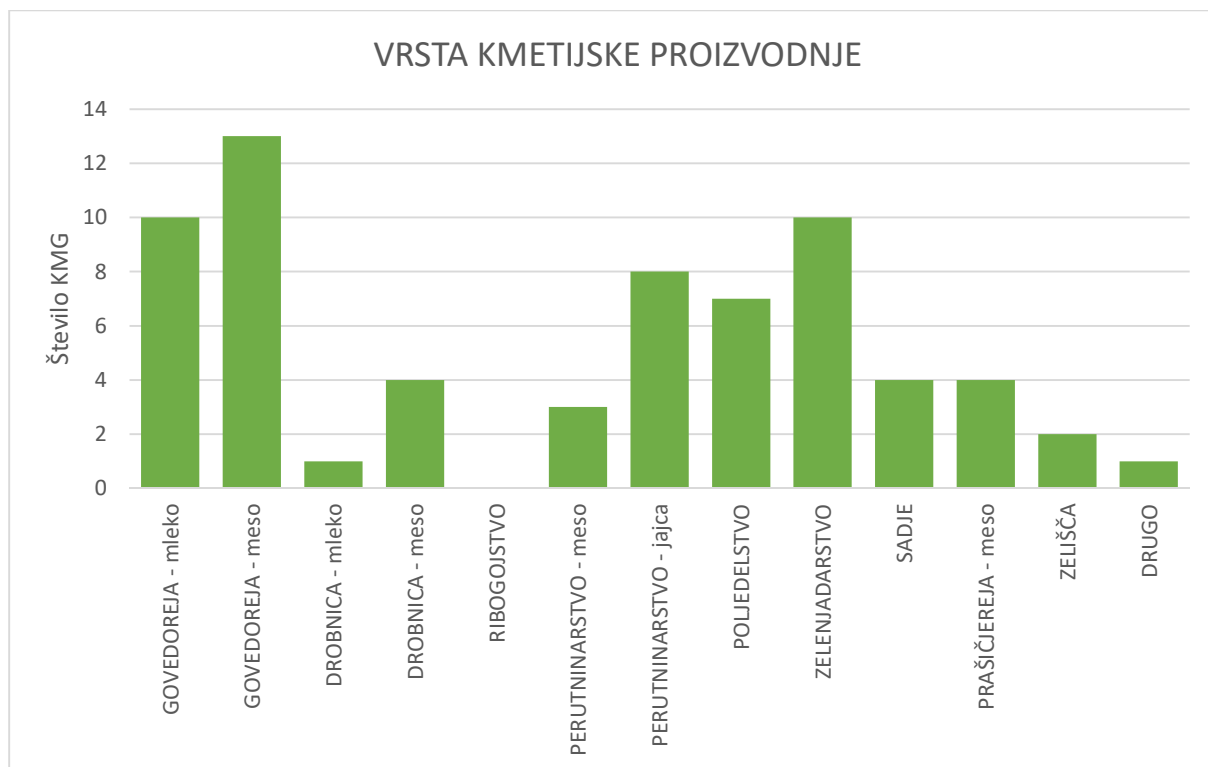
V prvem delu vprašalnika smo spraševali o načinu pridelave na kmetiji, kmetije so se lahko opredelile, da imajo konvencionalno, integrirano ali ekološko pridelavo, podana je bila tudi možnost drugo. Na konvencionalen način prideluje 16 kmetij, kar predstavlja 48 % vprašanih, integrirana pridelava je prisotna na 15 % kmetij, medtem ko je ekološka pridelava prisotna na 12 kmetijah oz. 36 %.

Na spodnji sliki je prikazana razporeditev kmetij na območju LAS Gorenjska košarica, ki so sodelovale pri anketah glede na način pridelave na kmetiji. Legenda je enaka kot v zgornjem grafikonu, torej siva barva predstavlja konvencionalno pridelavo, rjava integrirano, modra pa ekološko pridelavo. Iz slike lahko razberemo, da se večji delež ekoloških kmetij nahaja na zgornjem delu gorenjske, medtem ko je na širšem območju Kranja več konvencionalnih in integriranih kmetij.

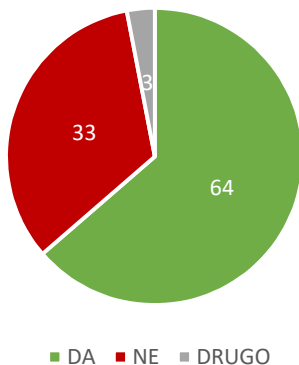

Kmetije smo povprašali tudi o vrsti kmetijske proizvodnje, ki jo opravljajo. Največ kmetij se ukvarja z živinorejo, kjer je 13 kmetij navedlo, da imajo govedorejo za proizvodnjo mesa in 10 kmetij, ki imajo govedorejo za proizvodnjo mleka. Od vprašanih je 10 kmetij odgovorilo, da se ukvarjajo tudi z zelenjadarstvom, 8 s proizvodnjo kokošjih jajc, 7 s poljedelstvom, 4 kmetije se med drugim ukvarjajo tudi s sadjarstvom, prav tako se 4 kmetije ukvarjajo s prašičjerejo in rejo drobnice za meso. Na nekaterih kmetijah se ukvarjajo tudi z rejo drobnice za mleko, mesno rejo perutnine in zelišči. Ena kmetija ni podala odgovora o vrsti kmetijske proizvodnje.

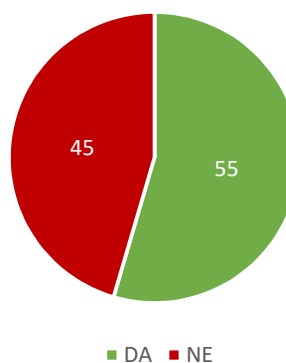

V nadaljevanju smo kmetije vprašali ali že opravljajo katero od dopolnilnih dejavnosti in katero, ter ali bi želeli opravljati (še kakšno) dopolnilno oz. drugo dejavnost na kmetiji. Dopolnilno dejavnost že opravlja 21 kmetijskih gospodarstev, 11 jih dopolnilne dejavnosti ne opravlja, 1 kmetija ima registriran tudi s.p. preko katerega prodajajo tudi kmetijske proizvode. Kmetije, ki že imajo registrirano dopolnilno dejavnost so navedle opravljanje naslednjih dejavnosti: kisanje zelja in repe. Predelava sadja, turizem, predelava mleka, predelava mesa, zelišča, kis, olje, pekovski izdelki, vložnine, mletje žit, itd.

DOVOLJENJE ZA OPRAVLJANJE DOPOLNILNE DEJAVNOSTI (%)

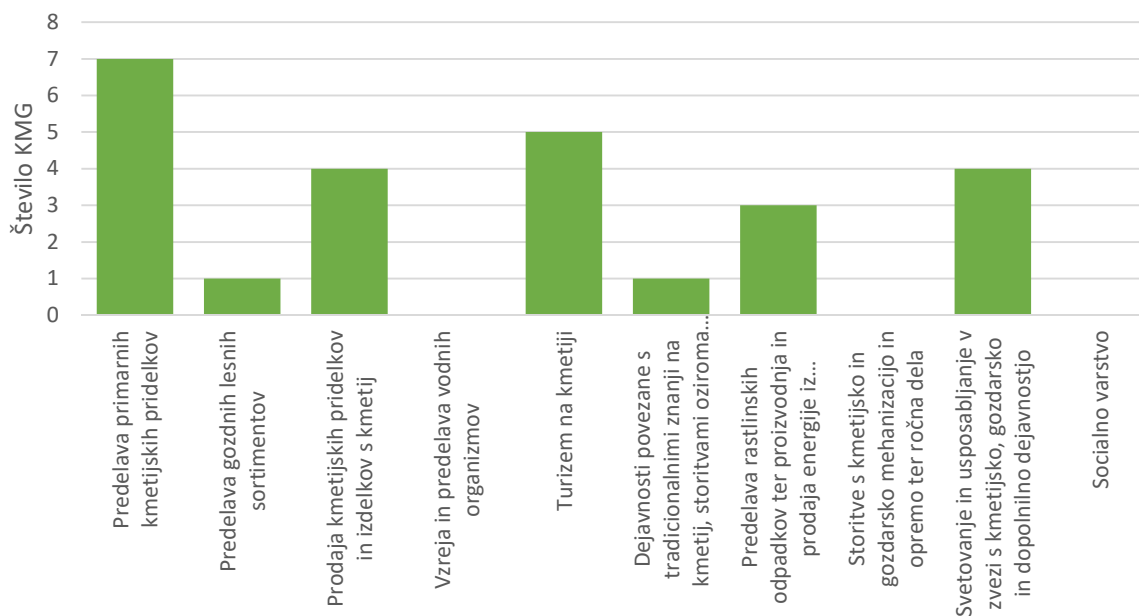

ŽELJA PO NOVI DOPOLNILNI DEJAVNOSTI (%)

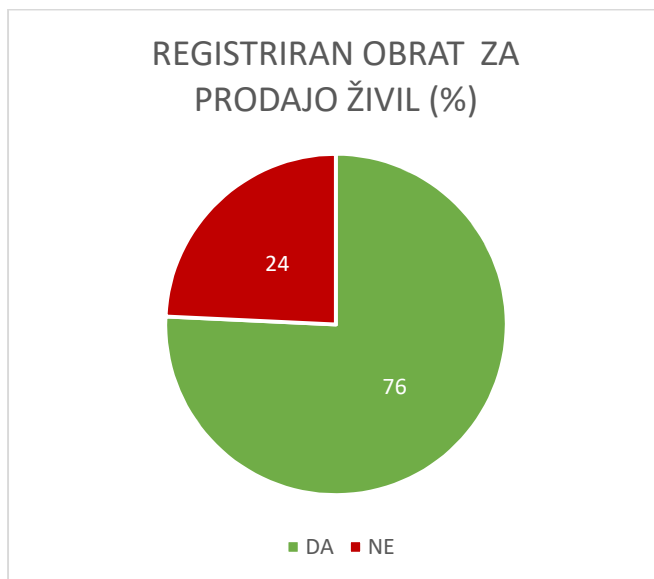

Od vprašanih kmetij nam je 19 kmetij, kar predstavlja 55 % vprašanih, odgovorilo, da bi želeli opravljati (še kakšno) dopolnilno dejavnost, pri čemer je 7 kmetij navedlo, da si želijo opravljati dopolnilno dejavnost s področja predelave kmetijskih pridelkov, 5 kmetij si želi ukvarjati s turizmom na kmetiji, 4 s prodajo kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij, prav tako bi si 4 želeli ukvarjati z svetovanjem in usposabljanjem v zvezi z kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo. Tri kmetije si želijo ukvarjati s predelavo rastlinskih odpadkov ter proizvodnjo in prodajo energije iz obnovljivih virov. Nekaj kmetij si želi ukvarjati tudi s predelavo gozdnih lesnih sortimentov oz. dejavnosti v povezavi s tradicionalnimi znanji.

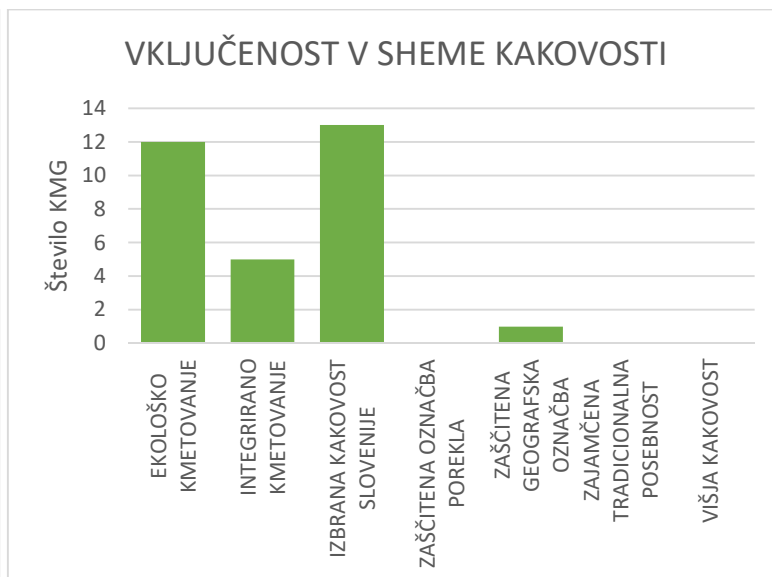
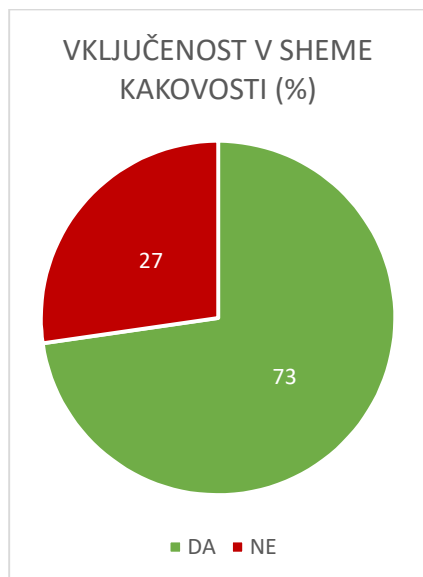
ŽELJA PO NOVI DOPOLNILNI DEJAVNOSTI

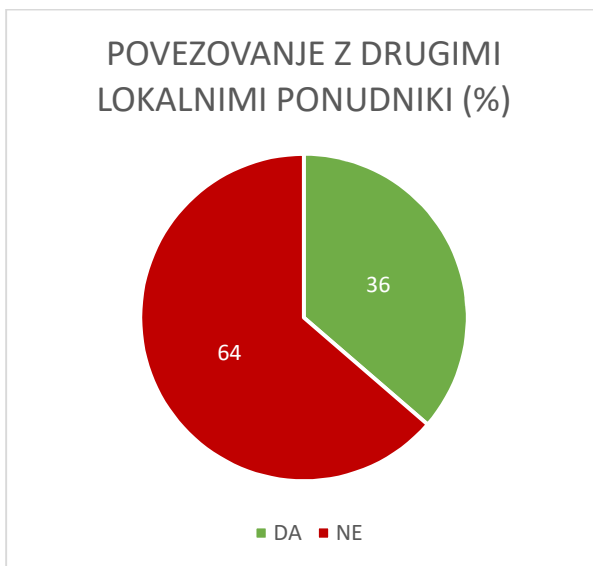
Kmetije smo vprašali tudi ali imajo registriran obrat (pri UVHRVVR) za prodajo zelenjave, mesa, mleka, itd. Obrat ima registriran 25 kmetij oz. 76 % vprašanih.

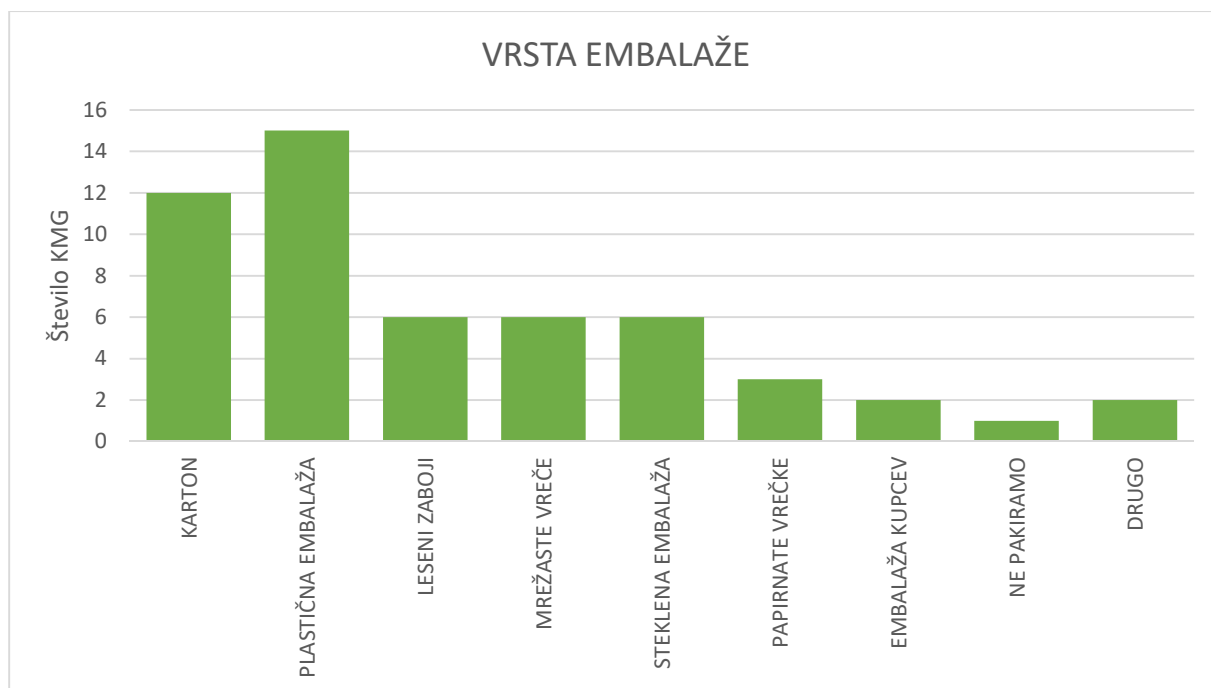
Kmetije smo v nadaljevanju vprašali o vključenosti v sheme kakovosti, kjer so lahko izbirali med naslednjimi odgovori: ekološko kmetovanje, integrirano kmetovanje, Izbrana kakovost Slovenije, zaščitena označba porekla, zaščitena geografska označba, zajamčena tradicionalna posebnost, višja kakovost in ne, nismo vključeni v sheme kakovosti. Ugotovili smo, da je kar 73 % vprašanih kmetij vključenih v vsaj eno shemo kakovosti, pri čemer je 13 kmetij vključenih v shemo Izbrana kakovost Slovenije. Glede vključenost v shemo ekološko kmetovanje in integrirana pridelava so rezultati enaki kot v prvem vprašanju, saj je 5 kmetij vključenih v shemo integrirana pridelava in 12 v ekološko kmetovanje. Ena kmetija je vključena tudi v shemo zaščitena geografska označba.

V naslednjem delu ankete smo jih povprašali o trženju njihovih izdelkov. Dvanajst kmetij, kar predstavlja 36 %, se že povezuje z drugimi lokalnimi ponudniki za skupen nastop na trgu, medtem ko 64 % kmetij tega ne dela. Kmetije se povezujejo predvsem preko zadrug (Ajdna, Sloga, Cerklje), preko znamke Vrhunsko Kranjska gora, Optifarma, znamke okusi Radolce, nakupovalne verige Zabojček, nekateri pa se samostojno povezujejo z lokalnimi kmeti. Kmetije, ki se povezujejo med seboj, na trg dajejo zelenjavo, med, sokove, marmelade, mleko in mlečne izdelke, itd.

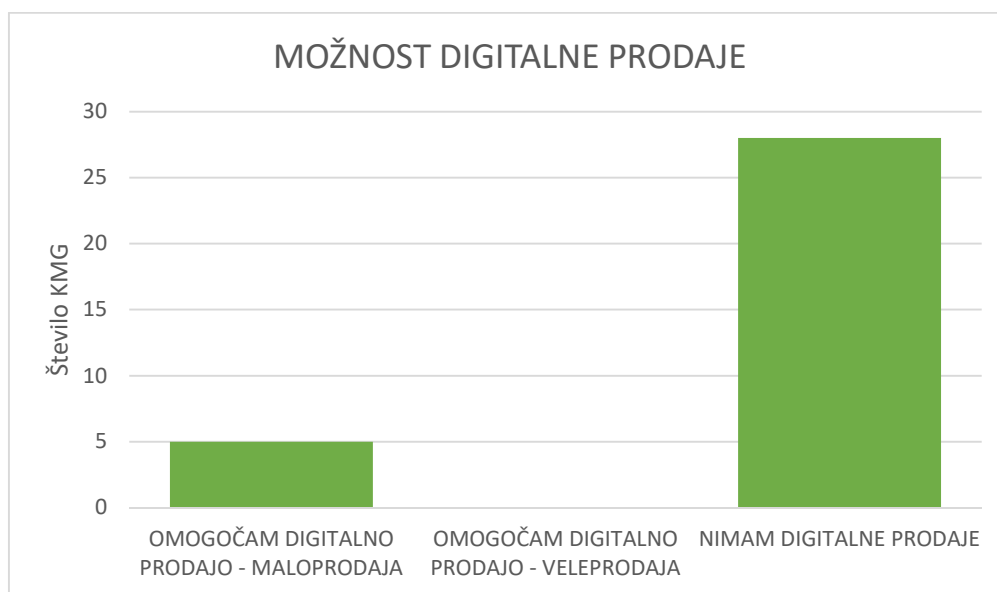
Kmetije svoje izdelke pakirajo na različne načine. Največ, natančneje 15 kmetij, za svoje izdelke uporablja plastično embalažo, torej plastične košarice, plastične lončke, platenke ali plastične vrečke. Na drugem mestu je kartonasta embalaža, ki jo uporablja 12 kmetij, 6 kmetij uporablja lesene zaboje, enako število uporablja stekleno embalažo in mrežaste vreče. Tri kmetije uporabljajo papirnate vrečke za svoje proizvode, dve kmetij uporabljata embalažo kupcev, ena kmetija nam je odgovorila, da izdelkov ne pakira.

Za svoje pridelke oz. izdelke ima 25 kmetij oz. 76 % kmetij ustrezno skladišče oz. hladilnico, 7 kmetij ustreznih prostorov nima, medtem ko je ena kmetija odgovorila, da ustrezno skladišče imajo, hladilnice pa ne.

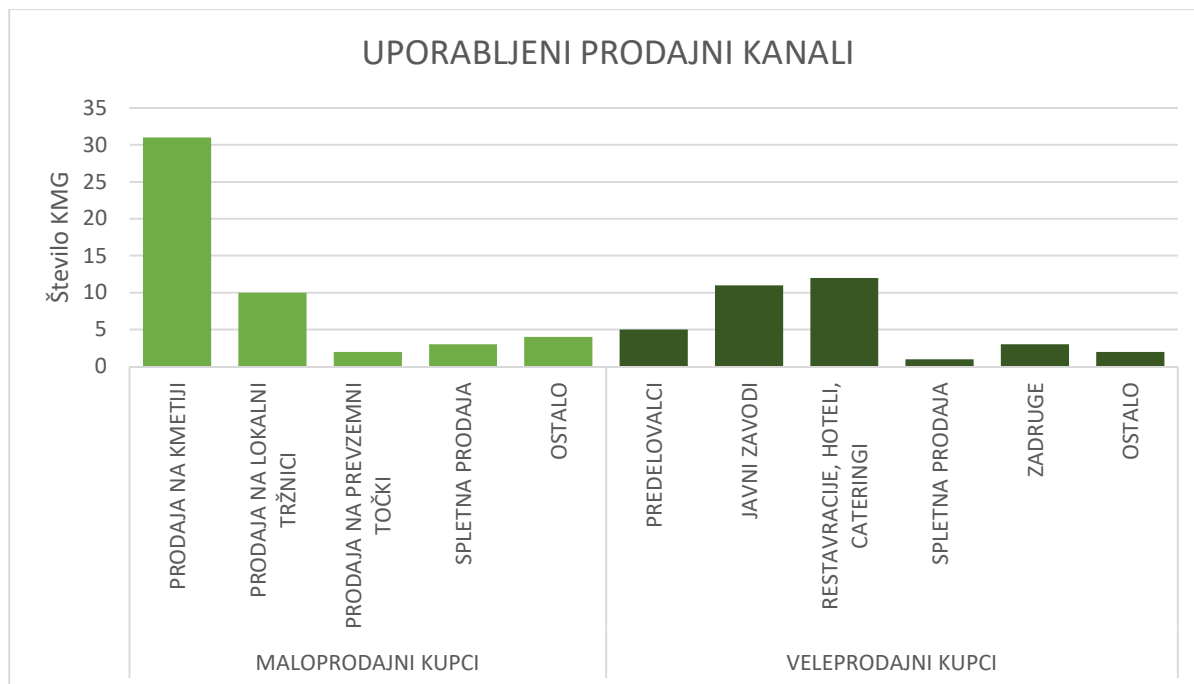
Kmetije smo povprašali ali omogočajo prodajo izdelkov kupcem preko spletnega prodajnega kanala (spletne strani, spletne trgovine, mobilne aplikacije). Pet kmetij spletno prodajo omogoča maloprodajnim kupcem, nobena od kmetij na ta način ne omogoča prodaje veleprodajnim kupcem. Preostalih 28 kmetij digitalne prodaje izdelkov ne omogoča.

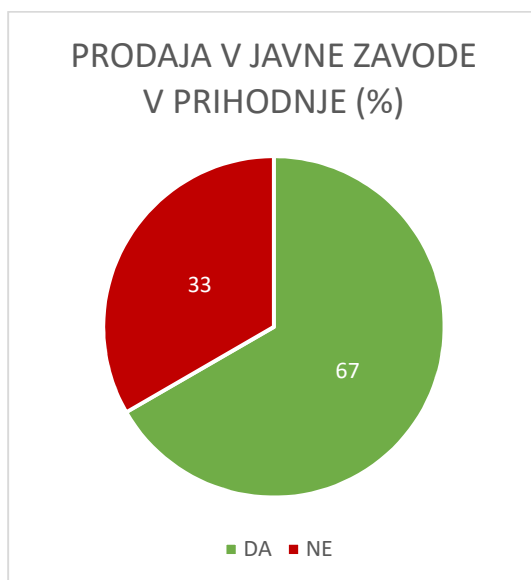
Kmetije za trženje svojih pridelkov oz. proizvodov uporabljajo različne prodajne kanale. Kar 31 od 33 vprašanih kmetij nudi prodajo izdelkov na kmetiji, kar je najbolj razširjena oblika prodaje. Maloprodajnim kupcem kmetije prodajajo še preko lokalnih tržnic (10 kmetij), 2 kmetij sta izbrali odgovor prodaja na prevzemni točki, 3 kmetije pa spletno prodajo. Pri tem gre opozoriti, da so nekatere Optifarm izbrale kot prevzemno točko, nekatere pa kot spletno prodajo. Poleg Optifama so kot prevzemno točko navedli tudi lastna prevzemna točka in Turizem Bohinj, medtem ko preko spleta prodajajo preko Facebooka in lastne spletne strani. Nekaj kmetij je izbralo tudi možnost ostalo, kjer so največkrat izpostavili lasten prodajni avtomat.

Pri prodaji veleprodajnim kupcem se največ kmetij odloča za prodajo restavracijam, hotelom oz. cateringom, na ta način svoje produkte trži kar 12 kmetij. Enajst kmetij prodaja svoje izdelke javnim

zavodom, 5 predelovalcem, 3 kmetije so kot veleprodajne kupce navedli zadruga, ena pa ostalo: prodaja neposredno trgovskim centrom.

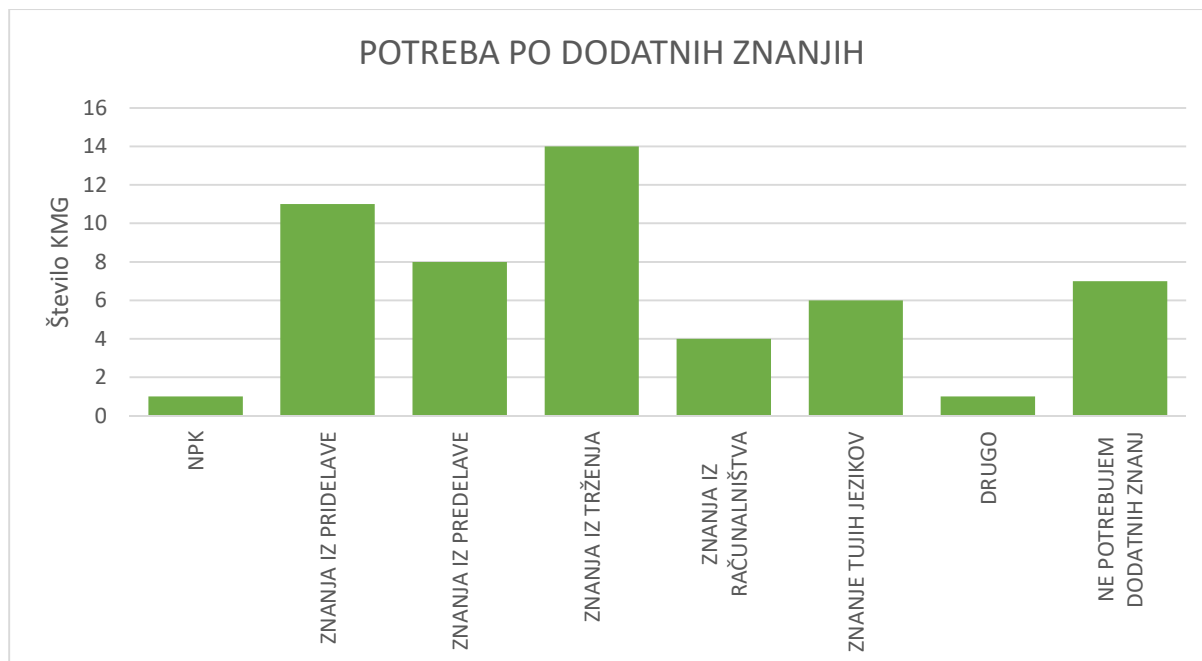

V prejšnjem vprašanju smo ugotovili, da javnim zavodom pridelke prodaja 11 kmetij. Ko smo vse sodelujoče kmetije vprašali, ali bi v prihodnjih letih želeli prodajati svoje pridelke oz. izdelke javnim zavodom je 22 kmetij, kar predstavlja eno tretjino, odgovorilo, da si to želijo, preostalih 11 tega ne želi. Kot pojasnilo, zakaj v javne zavode ne želijo prodajati so kmetije navedle naslednje razloge: premalo pridelamo, preveč zakomplicirani postopki, pomankanje časa, vse prodamo doma, imamo že dovolj velik trg, javni zavodi želijo že predelano hrano, ne surovin, itd.

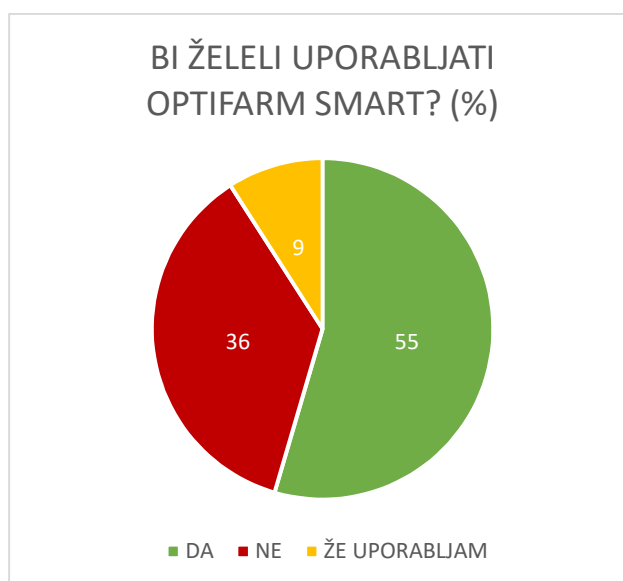

Za lažje opravljanje novih dejavnosti je potrebno imeti določena znanja. Kmetije smo povprašali, kakšna znanja bi potrebovali za lažji in hitrejši razvoj kmetije. Največ kmetij (14) bi potrebovala znanja iz trženja, enajst kmetij si želi znanja in pridelave, 8 pa iz predelave. Šest kmetij je ocenilo, da potrebujejo

dotatna znanja tujih jezikov, štiri kmetije bi potrebovale dodatno znanje iz računalništva, ena kmetija bi potrebovala NPK. Sedem kmetij je odgovorilo, da dodatnih znanj ne potrebujejo.

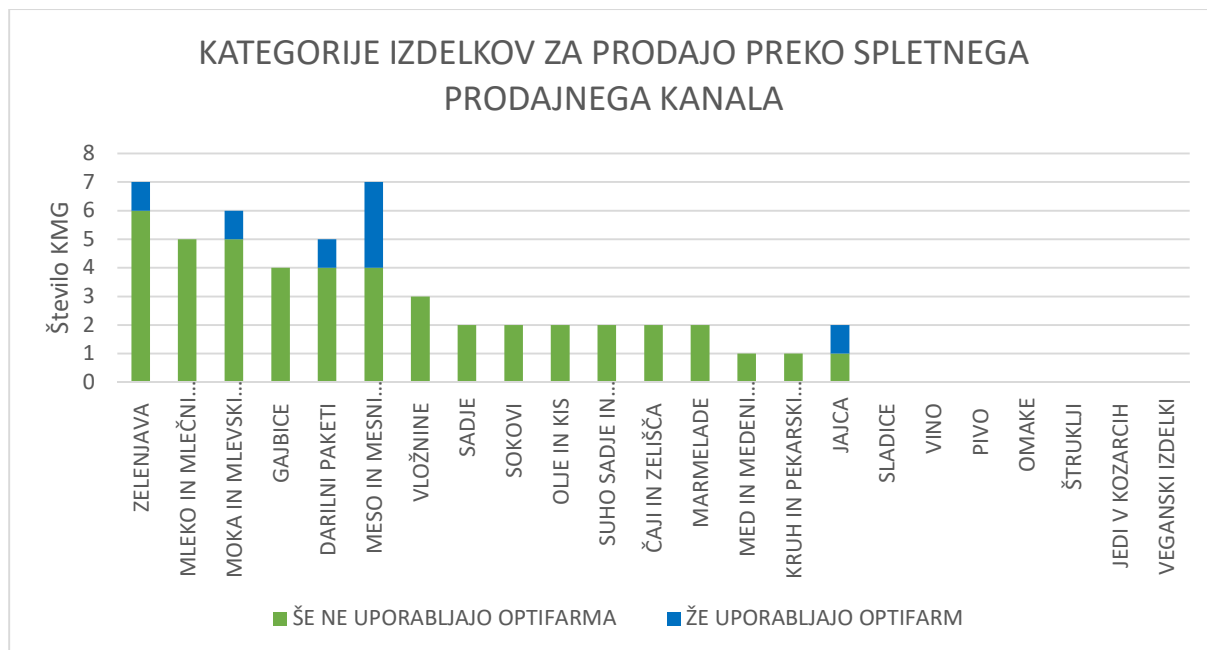

V tretjem delu ankete smo kmetijam predstavili digitalni prodajni kanal Optifarm SMART, ki maloprodajnim kupcem omogoča prevzem na prevzemnih točkah in/ali dostavo na dom lokalnih izdelkov in pridelkov. Nato smo jih vprašali ali bi na ta način želeli tržiti svoje izdelke in pridelke. Osemnajst kmetij, 55 % kmetij, je odgovorilo, da jih ta način prodaje zanima, tri kmetije Optifarm že uporabljajo, dvanajst kmetij te način trženja ne zanima. V nadaljevanju smo nato naredili analizo tistih, ki so odgovorili, da jih trženje preko Optifarma zanima.

Kmetije bi preko Optifarm SMART kanala najraje prodajale zelenjavo (6 kmetij), pet kmetij bi prodajalo mleko in mlečne izdelke ter moko in mlevske izdelke. Štiri kmetije bi prodajale gajbice, darilne pakete ter meso in mesne izdelke. Poleg naštetih produktov bi nekaj kmetij prodajalo še vložnine, sadje,

sokove, olje in kis, suho sadje in oreščke, čaje in zelišča ter jajca. Na spodnji sliki so z modro prikazani še izdelki, ki jih kmetije že prodajajo preko Optifarm SMART kanala.

Zadnje vprašanje se je nanašalo na to, ali bi bili kmetije pripravljeni 1x tedensko dostaviti svoje pridelke oz. izdelke na eno izmed prevzemnih točk. Dve kmetiji tega nista pripravljene storiti. Drugi del vprašanja pa se je nanašal na vrednost naročil, pri kateri bi bili pripravljene opraviti dostavo na prevzemno točko. Največ kmetij je izbralo možnost od 25 € do 50 €, za to možnost se je odločilo 28 % kmetij, sledi možnost od 50 € do 75 €, nato od 0 € do 25 € in več kot 150 €, obe s 17 %. Nekatere kmetije so k svojemu odgovoru dodale komentar, da bi bile pripravljene opraviti dostavo, če pri tem nebi imele nobenega stika s strankami, torej da bi za razdelitev izdelkov poskrbel nekdo drug.

PRIPRAVLJENOST ZA DOSTAVO NA ZBIRNO TOČKO (%)

